

סדר שירת הים המבואר

על פי פירוש רש"י הקדוש

בכוונה ובהבנה

נפלאות מצינו בדברות הקודש של רבותינו ז"ל על מעלת וסגולת אמירת שירת הים בכוונה ובהבנה. בזוהר הקדוש (ח"ב נד ע"ב) מובא: 'כל אדם שאומר שירה זו בכל יום ומכוון בה, זוכה לאומרו לעתיד לבוא'. ובסידור האר"י ז"ל כתוב: 'צריך לומר שירת הים בכוונה גדולה ומעומד, והם שלימות הנפש מאד, ומכפרת על עוונות, וזוכה לאומרה לעתיד'. ובספה"ק מאור עיניים (בשלח עה"פ הנני ממטיר) כתב שעל ידי אמירת שירת הים בכוונה גדולה נעשה בשמים ממעל בחינת קריעת ים סוף. ועוד כהנה וכהנה מדברי גדולי וצדיקי הדורות.

אין ספק שכדי לזכות לומר את השירה בכוונה גדולה, עלינו ללמוד את פירושו של רש"י הקדוש על פסוקי השירה - בהם הרחיב לבארם היטב למען דעת.

הביאור שלפנינו מבוסס על פירושו של רש"י הקדוש - הערוכים ומבוארים, משולבים בתוך הפסוקים, כדי שיוכל המתפלל להכין לבו ולומר את פסוקי השירה בכוונה ובלב שלם לאורו של רש"י הקדוש.

שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְחוּ גְאוּלָּים

סדר שירת הים המבואר

על פי פירוש רבינו רש"י הקדוש

בפירושו בפרשת בשלח

אותם לַעֲמֹק, וּבְכַף זֶאת הָרוֹכֵב לֹא נִפְלַ מִהַסּוּס וְלֹא נִפְרְדוּ זֶה מִזֶּה.

עֲזִי העזו **זִמְרַת** וּפְעֻלַת הַכְרִיתָה שֶׁל י-ה', כְּלוֹמֵר, הַכַּחַם שֶׁל הַקֶּבֶ"ה, וְגַם שֶׁהוּא הַכְרִית אֶת אוֹיְבֵי, דְּבַר זֶה - **וַיְהִי לִי לַיְשׁוּעָה**.

וְאוֹ, כְּשֶׁנִּגְלָה ה' לָהֶם בְּכַבּוֹדוֹ, וְאֶפְלוּ שִׁפְחָה רְאִתָּה מִה שֶׁלֹּא רָאוּ וּבִיָּאִים, הָרָאוּ בְּאֶצְבַּע כַּפֵּי מַרְאֵה כְבוֹד ה' וְאָמְרוּ: **זֶה אֱ-לֹהֵי וְאֹנְהוּ** - אֲבָנָה לֹא נִוָּה דְהִינוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֲבָל הַשְּׁפַעַת קִדְשָׁתוֹ שֶׁל הַקֶּבֶ"ה לֹא הִתְחַיְלָה מִמֶּנִּי, אֲלֵא קִדְשָׁתוֹ וְאֶלְקוּתוֹ כִּבְר מְחֻזָּקַת אֶצְלָנוּ מִימֵי אֲבוֹתַי - **אֱ-לֹהֵי אֲבִי** הוּא זֶה, וְאֶרְמָמְנָהוּ.

ה' הוּא **אִישׁ מִלְחָמָה** - בַּעַל מִלְחָמָה, כְּלוֹמֵר הָאָדוֹן הַשׁוֹלֵט עַל הַמִּלְחָמוֹת וּמַנְעִמָם בָּהֶם, וּמִלְחָמוֹתַי אֵינִם בְּכַלֵּי מִלְחָמָה, אֲלֵא - **ה' שָׁמוּ**, בְּשָׁמוֹ הַקְדוּשׁ הוּא נִלְחָם.

מִרְפַּבַּת פְּרַעַה וַחֲלִילוֹ יְרֵה זָרַק וְהַשְׁלִיךְ **בְּכֶם, וּמִבְּחַר שְׁלִישׁוֹ** - וְשָׂרֵי הַעֲבָא

ג ומדרשו: 'רמיה' אין פרושו השליך בים, אלא פרושו שהמים הרימו את הסוס ורוכבו לרום הגבה, וגם 'רדה בים' - השליכו אותם לעמק הים.

ד ותתרגמו: הקב"ה הוא החזק שלנו, ואנו מזמרים לו, על שהוא היה לנו לישועה.

ה פרוש נוסף: 'אננהו' מולשון נוי, כלומר אספר לאנשי העולם את הנוי והשבח של הבורא.

ו פרוש נוסף: גם בשעת 'מלחמה' - שהוא נלחם ונוקם מאויביו, הריהו אוהו במדתו מדת הרחמים הרמוזה בשם הוי"ה - 'ה' שמו', וגם אז הוא מרחם על בוראיו וזו את כל אנשי העולם. שלא כמדת מלכי האדמה שבשעה שהמלך עסוק במלחמה אינו יכול לעסוק בשאר עסקים ולזון את אנשיו.

וַיִּוְשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם עַל שִׁפְתַת הַיָּם - הַיָּם פָּלַט עַל שִׁפְתַת הַיָּם אֶת כָּל גּוֹפּוֹת הַמַּתִּים הַמִּצְרַיִים, כְּדִי שִׁיְהִי יִשְׂרָאֵל בְּטוֹחִים שֶׁהַמִּצְרַיִים אֲכָן מֵתוּ, וְלֹא יִתְרָאוּ שִׁמְאֵה הַמִּצְרַיִים יַעֲלוּ חַיִּים מֵהַעַד הַשֵּׁנִי כְּמוֹ שֶׁהִיְהוּדִים עָלוּ. **וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם** - הַגְּבוּרָה הַגְּדוֹלָה שֶׁעָשָׂתָה יְדוֹ שֶׁל הַקֶּבֶ"ה בְּמִצְרַיִם, **וַיֵּרָאוּ הָעַם אֶת ה' וַיֹּאמְרוּ בְּה' וּבְמֹשֶׁה עֲבָדוּ**.

אֹז כְּשֶׁרָאָה מֹשֶׁה אֶת הַנֶּס, עָלָה בְּלִבּוֹ שֶׁקָּעַת יִשְׂרָאֵל מִנִּשְׂאָה וּבְגִי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת **לְה' וְאָכֵן מֹשֶׁה עָשָׂה כְּפִי שֶׁלִּבּוֹ אָמַר לֹא לַעֲשׂוֹת - וַיֹּאמְרוּ לְאָמֹר** אֶת הַשִּׁירָה כִּדְבַר הַלֵּוֹי:

אֲשִׁירָה לְה' כִּי גָאָה גָאָה הוּא הַתְּגָאָה עַל כָּל הַגָּאִים², **סוֹס וְרוֹכְבוֹ** - אֶת הַסּוּס בְּיַחַד עִם רוֹכְבוֹ הַמִּצְרִי **רָמָה בַּיָּם** הַשְׁלִיךְ הַקֶּבֶ"ה לַעֲמֹק הַיָּם, וּשְׁנִיָּהִם יַחַד, הַסּוּס וְרוֹכְבוֹ, נִשְׂאָרוּ קִשּׁוּרִים זֶה בְּזֶה, כְּאֲשֶׁר הַמַּיִם מַעֲלִים אוֹתָם לְגַבְהַ וּמוֹרִידִים

א ומדרשו: ישיר משה - לעתיד לבוא, מאפן רמז מן התורה לתחית המתים.

ב פרוש נוסף: קפל הלשון 'גאה גאה' מורה על גם מקפלי, שה' עשה מה שאדם אינו יכול לעשות, כפי שהכתוב ממשך ומפרש 'סוס ביהד עם רוכבו רמה' - השליך בים ובכל זאת הרוכב לא נפל מהסוס. [וזה הרמז בכל הלשונות הפפולים בשירה, שה' עשה דבר שאדם אינו יכול לעשות].

פרוש שלישי: קפל הלשון 'גאה גאה' מרמזו, שפכל שאקלם אותו עדן יש מה להוסיף עוד, ולא קמלוד בשר ודם שמקלסים אותו ואין בו.

המבחרים **טבעו** בטיט שהיה בקרקעית **בים סוף**.¹ כך שאחרי שהם טבעו בטיט - **תהמות יבסימו** המים שבתהומות ים סוף כסו אותם, עד שהמצריים הבינוניים, שאינם לשרים ואינם רשעים **ירדו במצולת כמו אבן** [אולם הכשרים שבהם שקעו במהירות כמו עופרת השוקעת יותר במהירות מאבן, ואילו הרשעים היו דומים כמו קש, שהיו מטרפים על המים, עולים ויורדים].

יד **ימינה**, ה', היא **נאדרי בפה** אדירה בפה ששלה, להציל את ישראל, וכאשר ישראל עושים רצונו של מקום אזי גם יד שמאל הופכת לימין וגם היא נקראת - **ימינה** ה', והיא **תרגעז אויב** תמיד היא שוברת את האויב.²

ואם היד לעצמה שוברת את האויב, על אחת כמה וכמה כאשר - **וברב גאונך** - כשאתה ה' מרים ידך ברבוי העליונות שלך, אזי לא רק תשבר את האויב, אלא לגמרי **תהרס את קמיך** - הקמים להלחם נגדך, ומי הם הקמים נגדך? - אלו הקמים על ישראל.

ואם רוב גאונו וגדלתו נהרסים האויבים, על אחת כמה וכמה כאשר - **תשלה חרנך** כשאתה ה' תשלה באויבים את מדת הפעם הנקראת 'חרון אף'³, **יאכלמו בקש** - הפעם יאכל ויכזה אותם לגמרי כמו שרפת קש.

וברוח - נשיבת רוח כמה, שכבכול יצא מתוך **אפיד**, על ידי כך - **נערמו מים** - המים נעשו ערמה גבוהה, כמו דבר יבש שאפשר לעשות ממנו גל אבנים. **נצבו כמו נד** - כמו חומה אשר בו צבורים אבנים, כך נצבו המים שהם **נוזלים**.

1 כענש מדה נגד מדה על ששעבדו את ישראל בטיט בחמר ובלבנים.

2 פרוש נוסף: אותה יד ימין שהיא אדירה בפה ומשמשת להצלת ישראל, אותה יד שוברת את האויב, מה שאי אפשר לאדם לעשות שתי מלאכות ביד אחת.

3 לשון זה שך אצל בני אדם, כי אדם שבושע נחירי אפיו מתחממים, חרון - חמום, אף - נחירי האפים, ואף שדברים אלו אינם שכיחים בלפי השכינה, דבר הפתוב כגיבול בשכינה דגמת מלך בשך ודם, כדי להשמיע לאזן הבריות כפי הרגילות אצלם, שיוכלו להבין דבר.

קפאו - נעשו קשים כאבן המים הנמצאים בתוך **תהמות בלב ים** - בחזקו של הים, דהינו באמצע הים, ואילו שאר המים שאינם בתהומות לא קפאו כאבן, אלא היו זורקים את המצריים בכל על המים הקרושים וקד נלחמו המים בהם בכל מיני קשי.

כאשר פרעה פתה את עמו בדברים קרדף אחר ישראֵל **אמר** אותו **אויב** דהינו פרעה, לבני עמו: **"ארדה עד אשר אשיג את ישראל, ואז אחלק שילי** שנה בשנה עם כל שרי ועבדי, **תמלאמו נפשי** תתמלא תאנתי ורצוני, מהשילי ששכם. **אריק** אשלה מהנרתיק את **הרבי**, **תורישמו ידי**" היד שילי תהפך את ישראל לעם עני ורש. עד כאן דברי פרעה לעמו.

אולם אתה ה' - **נשפת ברוחך** כגיבול הוצאת מסיף רוח, ועל ידי כך **בסמו ים** - הים פסה את המצריים, והכשרים שבהם **צללו** שקעו **בעופרת** בגלילה מהירה כעופרת השוקעת מהר **במים אדירים**.

מי ממכה באלם בחזקים, ה'! **מי ממכה נאדר בקדש**, **נורא תהלת** - אנו מתנראים להגיד את תהלותיך בגלל החשש שמא נמעט ולא נאמר את כל השבח שלך ה' שאתה **עשה פלא**.

כל הבריות וכל העולם נתונים ומונחים ביד ה', וממילא כאשר **נטית ימינה** - כאשר אתה מטה את ידך מיד פלם נופלים, כמו קלי זכוכית הנמצא ביד האדם שאם הוא נוטה את ידו הפלי נפל ונשבר, כך מתו כל המצריים, אולם בשכר שאמרו ה' הצדיק וכו' לקבורה כאשר **תבלעמו ארץ** - הארץ בלעה אותם.

נחית בחסדך עם זו אשר גאלת ממצרים, **נחלת בענך** את בני ישראל אל בית המקדש שהוא **נוה קדשך**.

שמעו עמים ורזונו - עכשו העמים נתקפים

1 משמעות המלה 'אריק' אגרם לנרתיק להיות ריק. כ מלשון מנהל ומנהיג, ואנקהלום תרגם מלשון 'נשא וסובל'

בַּפֶּחַד, הִיל אַחוּ יִשְׁבִי פִלְשֶׁת - מִי חֲשִׂינוּ
 שְׁפַעַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִקְמוּ בָהֶם עַל מַה שָּׁהָם הִרְגוּ אֶת
 בְּנֵי שִׁבְט אֶפְרַיִם שְׁמִהְרוּ לְצַאת מִמִּצְרַיִם בְּכַח לִפְנֵי
 שְׁהִיגֵעַ הַקֵּץ.

אִז נִבְהָלוּ אֲלוֹפֵי אָדוּם אֵילֵי מוֹאָב
 יֵאָחֲזוּמוּ רָעַד - לְמִרוֹת שִׁבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הִתְפִּנּוּ
 לָבוֹא לְקַבֵּשׁ אֶת אָדוּם וּמוֹאָב, אוֹלָם הֵם נִבְהָלוּ
 וְרָעְדוּ מֵרַב קִנְאָה וְצַעַר עַל כֵּךְ שִׁבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ
 לְקַבּוֹד גְּדוֹלָה, וְהֵם לֹא וָכוּ לְכַךְ. נִמְאָו - נִמְסוּ כֹל
 יִשְׁבֵי כְנָעַן - מִי אִמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאִיִם עָלֵינוּ
 לְכַלּוֹת אוֹתֵנוּ וְלָרַשֶׁת אֶת אֶרְצֵנוּ!

תַּפֵּל עָלֵיהֶם אִז נִפְלָה עַל הַגּוֹיִם הַרְחוּקִים -
 אֵימָתָהּ, וּפְחַד - נִפְלַע עַל הַגּוֹיִם הַקְּרוֹבִים,
 בְּגִדְלָה זְרוּעָה יְדָמוּ כַּאֲבָן יְהִיו דּוֹמָמִים כְּמוֹ
 אֲבָן, עַד יַעֲבֹר עִמָּךְ ה' - עַד שִׁבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 יַעֲבְרוּ אֶת מַעֲבַר אֲרִזּוֹן, וְכֵן עַד יַעֲבֹר - עַד
 שְׁיַעֲבְרוּ אֶת הַיַּרְדֵּן. וְמִי יַעֲבֹר? - בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם
 עִם זֶה קִנְיָתָה - חֲבִבְתָה כְּמוֹ חֶפְצֵי הַקִּנְיָנוּ בְּדַמִּים
 מְרַבִּים.

אֲחֵרֵי הַשִּׁירָה מוֹסִיפִים לְאִמֹר
 שְׁלֹשָׁה פְסוּקִים אֵלֶּי:

כִּי לֹהֵ' הַמְלֹכָה וּמִשְׁלַל בְּגוֹיִם (תְּהִלִּים כב,
 כט). וְעַל מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשֹׁפֵט אֶת
 הַר עֲשׂוֹ וְהִיתָה לֹהֵ' הַמְלֹכָה (שׁוֹבְדָה א, כא).
 וְהִיָּה ה' לְמֹלְךְ עַל כֹּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא
 יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד (זְכַרְיָה י, ט).

מִהַמְנַהֵג לְכַפֵּל פְּעָמָיִם אֶת הַפְּסוּקִים ה' יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד (פְּדֵי
 לְצִוֹן שִׁפְאָן סוֹפְתִימַת הַשִּׁירָה - אֲבוּדְרָהִם), וּמוֹכָא מֵהֶאֱרִיחֵ"ק
 (שְׁעַר הַבְּנוֹת) לִזְמַר פְּסוּקֵי זֶה שְׁנַיִם מְקַרְאֵי וְאֶחָד תַּרְגוּם.

נִטְעַם הַדְּבָר פּוֹתֵב בֵּית-יוֹסֵף (או"ח סִימָן נ"א), לְפִי שִׁבְכָרְשֶׁת
 קָרִיעַת ים סוּף בַּתּוֹרָה יֵשׁ י"ח פְּעָמָיִם שֵׁם הוֹי"ה, הוּא הֵשֵׁם בֶּן
 אַרְבַּע אוֹתוּיֹת, וְכֹחֵד הָרִי זֶה שֵׁם שְׁל ע"ב אוֹתוּיֹת, אֲךָ מֵאֲחֵר
 וְאֵנּוּ מִתְחִילִים לִזְמַר רַק מִהַפְּסוּק 'וַיֹּשַׁע ה'', חֶסֶר לָנוּ אַרְבַּע
 פְּעָמָיִם שֵׁם הוֹי"ה הַמְּזַקְרִים בַּתְּחִלָּת הַפְּרָשָׁה, לְכֵן מוֹסִיפִים
 פְּסוּקִים אֵלּוּ בָהֶם וְשׁ אַרְבַּע פְּעָמָיִם שֵׁם הוֹי"ה. [וְרָאָה שֵׁם
 בְּדַרְכֵי מוֹשֶׁה, שִׁלְפִי הַמְנַהֵג לְכַפֵּל הַפְּסוּקִים ה' יִמְלֹךְ לְעֹלָם
 וָעֶד, יֵשׁ לָנוּ עוֹד שֵׁם הוֹי"ה בְּחֻשְׁבוֹן, אֲבָל אִין מְחַשְׁבִּים בַּתּוֹךְ
 הַחֻשְׁבוֹן אֶת הֵשֵׁם הַאֲחֵרוֹן 'בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד', כִּי זֶה רַק
 מִפְּרֵשׁ מַה יְהִיָּה לְעֵתִיד לְבוֹא].

כֵּן יֵצְאָה נְבוּאָה מִפִּי שֶׁל מוֹשֶׁה שְׂאֵמֹר: **וְתִבְאָמוּ
 וְתִטְעַמוּ** אֶתְהָה ה' תְּבִיא וְתִטְעַע רַק אֶת יִשְׂרָאֵל
 בְּהַר נַחֲלֵתְךָ, וְתִבְיא אוֹתָם לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ
 שֶׁהוּא מְכוּן לְשִׁבְתְּךָ - שְׁמִקְדָּשׁ שֶׁל מִטָּה מְכֻנָּן
 כְּגַדְדֵי מְקוֹם שִׁבְתְּךָ בְּשָׁמַיִם עַל כִּסֵּא הַכְּבוֹד, אֲשֶׁר
 כִּסֵּא הַכְּבוֹד זֶה - פְּעֻלָּתָהּ ה'. אוֹתוֹ מִקְדָּשׁ לֹא
 נִבְנָה בְּיַד אַחַת כְּמוֹ כֹּל הַעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּיַד אַחַת,

ל אֲבָל אֵנִי מוֹשֶׁה לֹא אֶזְכֶּה לְהַפְגִּים לְאֲרִזֵי, לְפִיכֵךְ לֹא נִאֲמֹר
 'תְּבִיאֵנוּ אֵלָּא 'תִּבְאָמוּ'.

רבות אלפי ישראל מקבלים על עצמם לומר משך לכה"פ
40 יום - את שירת הים
 עם בהירות ולהבנה בפרוש המילות
 ונכנסים להגדרת הענק על 'מילות אסתר' מפוארת ומהודרת

מבצע
שירה שבכתב
 שירה חדשה - מתוך הבנה ושמהחה

לעילוי נשמת הרבינו רבינו הנביא
 הרה"ח אריה בן הרה"ח ר' יונה זיל רובין

<p>ותזכו להודות להש"ת מדי יום מתוך שמחה של הבנה</p>	<p>כנסו להגדרת הענק על מילות אסתר מהודרת ומפוארת (נוסח/כתב 97 בחירתכם)</p>	<p>מלאו את טופס 'קבלה טובה' - שירה חדשה</p>	<p>הצטרפו בעמדות נדרים+ או בקו 'קול התורה' 02-500-2018</p>
--	---	---	--

המבצע למצטרפים עד יום א' פר' משפטים - ההגדרה תערך בס"ד בתחילת חודש אדר